

Generelle bemærkninger til udkast til regnskabsbekendtgørelser

Med EU-forordning nr. 1606/2002 kræves, at børsnoterede virksomheder skal aflægge koncernregnskab efter regnskabsstandarder (IAS/IFRS) udstedt af International Accounting Standards Board (IASB) og godkendt af EU efter den procedure, der er fastlagt i forordningen. Dette gælder med virkning fra 1. januar 2005.

Forordningen muliggør samtidig, at medlemslandene kan tillade eller kræve, at andre virksomheder skal efterleve de godkendte standarder i deres regnskabsaflæggelse.

På baggrund af EU-forordningen om IAS traf Finanstilsynet beslutning om, at de danske regnskabsregler for finansielle virksomheder skal være forenelige med IAS/IFRS. De danske regnskabsregler for finansielle virksomheder er de regnskabsregler, som finansielle virksomheder, der ikke efterlever IAS/IFRS i henhold til EU-forordningen, har pligt til at efterleve i deres regnskabsaflæggelse.

Oprindeligt var det tanken, at kun regnskaber, der direkte var omfattet af EU-forordningen, skulle være udarbejdet i overensstemmelse med IAS/IFRS, mens øvrige regnskaber fra de finansielle virksomheder skulle være aflagt efter de danske IAS-forenelige regnskabsregler. Det vil sige, at kun børsnoterede finansielle virksomheders koncernregnskaber skulle være aflagt efter IAS/IFRS (hvilket følger direkte af EU-forordningen), mens de samme virksomheders årsregnskaber skulle være aflagt efter de danske regnskabsregler. For de ikke-børsnoterede finansielle virksomheder skulle gælde, at såvel deres koncernregnskaber som deres årsregnskaber skulle aflægges efter de danske IAS-forenelige regler.

I løbet af processen med at udvikle de danske IAS-forenelige regnskabsregler blev det imidlertid besluttet at gøre det muligt for de finansielle virksomheder at vælge, om deres års- og koncernregnskaber skal aflægges efter IAS/IFRS eller efter de danske IAS-forenelige regnskabsregler med den undtagelse, at børsnoterede finansielle virksomheders koncernregnskaber skal være aflagt efter IAS/IFRS. Denne sidste beslutning kræver en ændring af lov om finansiel virksomhed. Et forslag til en sådan ændring af loven forventes at blive fremsat i efteråret 2004.

Et IAS-foreneligt regelsæt for de finansielle virksomheder, der ikke følger IAS/IFRS, kan udarbejdes inden for den bemyndigelse til at udstede regnskabsregler for de finansielle virksomheder, som Finanstilsynet har i henhold til § 196 i lov om finansiel virksomhed. Det forudsættes, at regnskabsreglerne i lov om finansiel virksomhed, §§ 183-198, sættes i kraft med virkning fra 1. januar 2005, jf. § 375, stk. 3, i lov om finansiel virksomhed.

Arbejdet med at udvikle IAS-forenelige regnskabsregler for de finansielle virksomheder påbegyndtes i begyndelsen af 2004, idet der blev fastsat en frist til den 1. juli 2004 for et udkast til bekendtgørelser, der kunne sendes i høring på dette tidspunkt med henblik på, at bekendtgørelserne med de nye regler kunne udstedes i efteråret 2004 til ikrafttræden 1. januar 2005. Denne dato for ikrafttræden er sammenfaldende med den dato, fra hvilken de børsnoterede virksomheder i henhold til EU-forordningen har pligt til at efterleve IAS/IFRS ved aflæggelse af deres koncernregnskaber.

Finanstilsynet har permanente regnskabsudvalg med deltagelse af brancherepræsentanter, repræsentanter for revisorer, aktuarer m.fl., der drøfter regnskabsmæssige spørgsmål, herunder drøfter ændringer i og udvikling af de gældende regnskabsregler for de finansielle virksomheder. Der findes tre sådanne permanente udvalg for henholdsvis kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber, for forsikrings- og pensionsvirksomheder og for investeringsforeninger.

I forbindelse med arbejdet med at udarbejde IAS-forenelige regnskabsregler besluttede Finanstilsynet derudover at nedsætte yderligere et udvalg, Fællesudvalget, der skulle drøfte regler, som formodedes at kunne blive fælles for alle de finansielle virksomhedstyper. Det har været et udgangspunkt for arbejdet med de IAS-forenelige regler, at reglerne i videst muligt omfang skulle være ens for de forskellige typer af finansielle virksomheder.

Reglerne i det IAS-forenelige regelsæt gengiver ikke udtømmende reglerne i IAS/IFRS, som er et langt mere omfattende regelsæt, men reglerne i det IAS-forenelige regelsæt er udformet med det mål, at ingen regel må være i modstrid med gældende IAS/IFRS.

IAS/IFRS indeholder på mange områder valgmuligheder, hvorefter de regnskabsaflæggende virksomheder kan vælge typisk mellem 2 forskellige regnskabsmetoder på det pågældende område. Det har været et udgangspunkt for det IAS-forenelige regelsæt, at det ikke skulle indeholde valgmuligheder. På områder, hvor IAS/IFRS opstiller valgmuligheder, er der således i det IAS-forenelige regelsæt foretaget et valg mellem de mulige regnskabsmetoder, således at reglerne kun muliggør én af de mulige regnskabsmetoder i henhold til IAS/IFRS. Fravalget af valgmuligheder indeholdt i IAS/IFRS er foretaget ud fra det hensyn i videst muligt omfang at sikre sammenligneligheden af regnskaber aflagt efter de danske IAS-forenelige regnskabsregler.

Det har været en forudsætning for de IAS-forenelige regler, at de virksomheder, der følger reglerne, skal kunne anvende IAS/IFRS som fortolkningsbidrag til reglerne og til at udfylde reglerne, hvis der er behov for det. IAS/IFRS er et langt mere udførligt beskrevet regelsæt, end der er mulighed for i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelser. Der er således mulighed for, at de virksomheder, der følger de danske IAS-forenelige regler, kan finde uddybende og vejledende tekst til de danske regler i IAS/IFRS. Endvidere er der områder, der er behandlet i IAS/IFRS, som slet ikke er berørt i de danske regler, fordi de er anset for at være for specielle til mere generelt at være af relevans for de danske finansielle virksomheder, der ikke følger IAS/IFRS. Hvis en virksomhed har behov for at fastlægge regnskabspraksis på et område, der ikke er behandlet i det IAS-forenelige regelsæt eller ikke fyldestgørende behandlet i dette regelsæt for virksomhedens formål, er der således mulighed for, at virksomheden kan søge fortolkning eller supplerende regler i IAS/IFRS.

De virksomheder, der følger det IAS-forenelige regelsæt, har ikke pligt til at opsøge vejledning, fortolkning eller fornødne supplerende regler i IAS/IFRS i forbindelse med deres regnskabsudarbejdelse. Det er en mulighed for virksomhederne, men ikke en pligt, og Finanstilsynet vil ikke kunne påtale eller på anden måde sanktionere regnskabsaflæggelse, der ikke er i overensstemmelse med IAS/IFRS, med mindre dette kan ske på baggrund af de danske reglers udformning.

Ved eventuelle forespørgsler om fortolkning af de IAS-forenelige regler, vil Finanstilsynet i sine besvarelser tage udgangspunkt i en fortolkning, der er i overensstemmelse med gældende IAS/IFRS. Ved forespørgsler om fastlæggelse af regnskabspraksis på områder, der ikke er omhandlet i de IAS-forenelige regler, vil Finanstilsynet ligeledes i sine besvarelser tage udgangspunkt i gældende IAS/IFRS.

Regnskaber, der aflægges efter de danske IAS-forenelige regler, kan ikke uden videre betegnes som regnskaber, der følger IAS/IFRS. Det er en forudsætning i henhold til IAS/IFRS, at regnskaberne, der betegnes som værende udarbejdet i overensstemmelse med standarderne efterlever samtlige gældende standarder i alle detaljer. Virksomheder, der ønsker at betegne deres regnskaber som aflagt efter IAS/IFRS, skal derfor sikre sig, at dette faktisk er tilfældet. Dette kan ikke ske ved at henholde sig til de danske IAS-forenelige regler, men kun ved at anvende standarderne direkte i forbindelse med fastlæggelsen af virksomhedens regnskabspraksis.

Det vil omvendt være muligt at aflægge regnskab efter IAS/IFRS og samtidig efterleve de valg, der er truffet i de danske IAS-forenelige regler. I givet fald vil sådanne regnskaber resultere i samme regnskabsresultat og egenkapital, som et regnskab aflagt efter danske IAS-forenelige regler, men suppleret med de yderligere krav, der måtte være indeholdt i IAS/IFRS, men ikke i de danske IAS-forenelige regler.

De IAS-forenelige regler agtes løbende at blive revideret i fremtiden i takt med indhøstede erfaringer og udstedelsen af nye IAS/IFRS fra IASB. Denne løbende revision og ajourføring af reglerne vil blive foretaget efter drøftelse i Finanstilsynets permanente regnskabsudvalg.

Som nævnt har de nye regnskabsregler været drøftet i Finanstilsynets permanente regnskabsudvalg samt i det til lejligheden nedsatte fællesudvalg. De pågældende udvalg er rådgivende i forhold til Finanstilsynet og de foreliggende udkast til bekendtgørelser er derfor heller ikke "godkendt" i udvalgene. Udkastene er udarbejdet af Finanstilsynet på baggrund af de drøftelser, der har fundet sted i udvalgene, men udkastene må ikke forstås som udarbejdet af udvalgene.

De enkelte bestemmelser i udkastene til bekendtgørelser er forsynet med bemærkninger, der nærmere forklarer baggrunden for den pågældende bestemmelse.